

hási vődekezős utáin adták el. Kivő-vtájik maguknak az ellensőg osztatlan elismerősöt is. Ezek a nőmet cirkájilák szájrazfőldi haderák kőzdelmőnek annyiban segő-tettek, hogy az angol szájilő-tmőnyok megőrkezősöt a gyarmat az anyaországba kősllettők. A tővoleső vizeken a kalőzkodőst a hadihajők pusztutőisa utőin őjtvttők a tengeralattjőirők ős a segődcirkájilák: a hadi szolglőlatra alkalmas, felfegyverzett kereskedelmi hajők. Ezek is nagy eredmőnyeket őrtel el. A tengeralattjőirők mőkődősöt mőir ismertettők. A segődcirkájilák kőzölő kőilőnő Mőve vőjt híresső. A NőMET FLOTTA kisebb egysőgei szőmos hadivőllalkozősbba fogtak az angol tengerpartok ellen a La Manche csatornőban, hogy az angol kereskedelmi hajőzőst megbőnő-tsőjk. Ebben a munkőban sok sikerők volt. Emlőkezeses esemőny tőrtőnt a hőborő elejőn, mikor egy nőmet tengeralattjőirő az egyik angol őbőlben 3 torpedővőssel 3 angol pőncőlos cirkájilő sőlyesztett el. A nőmeteket az első hadiővben csak egyetlen sőlyos baleset őrtel. Egy angol cirkájilő-flotta behatolt a nőmet vizekre, itt megtőmadta az őrkődő nőmet hajőkat ős ezek kőrom kis cirkájilő elsőlyesztett. Egyőbkőnt ezekben a partmenti őtkőzetekben az angolok vesztek tőbbet. Vőgőő is az angolok kőnytelenek voltak Anglia partvidőkőnek vődelmőre a La Manche csatornőban ős azonkő-v. Anglia őszaki csőcske ős Norvőgia kőzölő hatalmas aknazőrat ős drőthőilőzőrat őteső-teni ős ezt őjllandő nőmet tengeralattjőirők mőgis megtőiltőik a mődot arra, hogy ezeken a zőrvonalakon őjtőjjenek. Meg kell mőg emlő-tenőnk azokat a őgitőmadőisokat is, amelyeket nőmet őghajők ős repőőilőgőpek angol vőrosok ős kő London ellen intőztek. Ezt megtőrőisnak szőjntőjk azőrt, hogy Anglia nőmetorszőgot a tengerő, illetve a semlegesektő előjrtta. Ezeknek a őgitőmadőisoknak katonai jogosultsőjgőjt nem lehet elvitatni, cőlszerő-sőgőőkhőz azonban kőfő. A Keleti-tengeren is tőbb tengeri őtkőzet zajlott le az orosz ős a nőmet flotta kisebb egysőgei kőzölő; ezek a nőmet főőnt tanuső-tottőik. Az egyik őtkőzetben azonban egyik kis cirkájilőjuk az orosz part kőzelőben elsőlyed. Orosz buvőrok ezen a hajőn megtőiltőik a nőmet haditengerőszet titkos rejtjelkulcsőit, amelyet ődiőőrgőnyőknő szokott volt hasznőlni. Ez a rejtjelkulcs őtőin az angolok kezőbe kerőlt, akik ilyenformőn a nőmet sőrgőnyők tartalmőjt megtudtőik ős ennek alapjőn minden nőmet vőllalkoző ellen a kellő intőzkedőseket megtehettők. A nő ellenfelőknek errő a nagy előnyőrő csak a hőborő utőin őrtesőltek. A NőMET HADITENGERőSZET vezető-ső beőllt tőbb vőltőző sorőin 1916 elejőn Scheer tengernagy kerőlt a nőmet flotta őlőre. Neki sikerőlt a nagy csatahajők tőtlensőgő, illetve kő-mőilősöt kővetelő felfogőst megtőrni. Felhatalmazőst kapott arra, hogy a csat kedvező kőlmőnyek fenforgőisa esetőn ne kerőlje el. Scheer őtőin tőbbszőr kifutott az egősz flottőval az angol vizekre abban a remőnyben, hogy ott az angol flotta nagyobb rőszeivel megőtkőzhetik. Nem volt ez őncő, hanem a nőmetorszőgot annyira sujtő tengeri blokőd megtőrőőre valő tőrekvő. Scheernek a csata megvő-vőisőira irőny remőnye 1916 nyarőin tőlsőgosan is beteljesedett. Mőjus 31.-őn az egősz angol flottőval kerőlt szembe. Scheer nem hőtrőjt meg, hanem nekiment a tőlerőnek. Ebbő keletkezett a vilőgtőrtőnelemnek eddig legnagyobb tengeri harca: a skageraki vagy jőlandi csata. A nőmet flotta, az őlen Hipper tengernagy csatacirkájilő-hadőval (20.000 tonnőin felőli 5 darab nagy hadihajő, egyenkőnt 12 darab 28 cm-es őgyuval, de arőnylag gyenge pőncőlzattal), mőgőte mintegy mősfőőrai tővolsőgra Scheer a nagy csatahajőkkal a mondott napon azőrt futott ki az őszaki tengerre, hogy az angol tengerpartot bombőzza. Az angolok azonban a kihallgatott nőmet ődiőőrgőnyőkbő idejőben őrtesőltek a terve vőllalkozősrő ős megakadőlyozőisőira a nőmet flotta elő vonultak. Elő ment Beatty tengernagy, 6 csatacirkájilőval, nőmetekőhez hasonlő, de egyőbkőnt 12 darab 30.5 cm-es őgyuval felfegyverzett hadihajőval. Szintőn nagyobb tővolsőgra kővette őt Jellicoe az egősz csatahajőhaddal. Az angolok nagy - kőtszeres - tőlerőben voltak. A nagy hajőhadak kőzdelmőnek sorsőjt rendszerint nehőz tőzōrsőgőő dőnti el. Ezőrt szokőis valamely hajőhad harc erejőtt azzal a ővedőkmennyisőggel - kilogrammokban - kifejezni, amelyet a hajőhad őgyui egyirőnyben, egyidejőleg kilőhetnek. Az őszaki-tengeren 1916 nyarőin egymőssal szembekerőlt kő flotta kőzölő az angol kerek 182.500, a nőmet 87.500 kg ővedőksőlyt kőpviselt. Termőszetesen a tengeri csatőban mőg mőis tőnyezők is szerepet jőjts. Ide tartoznak a tőbbek kőzölő az admirőlis kőpessőge, az őgyuk pontossőga ős őgyorsasőga, a ővedőkek őjt ereje, a hajők gyorsasőga, manővirozősi őgyessőge, pőncőlzatu ellenőilő ereje stb. Ezeknek az adatoknak ősszevetősőbő adődik a hajőhad őrtőke. A skageraki csata eredmőnye azt tanuső-totta, hogy a nőmet flotta a ővedőksőlyon kő-vőil az angolt minden mőis tőren felőlmulta. A csata elejőn - a kőső dőlutőjni őrőjokban - a kő felderő-tő szolglőlatra hivatott cirkájilőflotta őtkőzölő meg egymőssal. A nőmet flotta ővid őgyuharc utőin kő angol csatacirkájilő elsőlyesztett. A nőmet őgyuk ővedőkei őtőttők az angol pőncőltornyokat, tőzölő behatolt a angol őszerkamrőkba ős azokat felrobbantotta. A kő angol hajőrő senki sem menekőlhett meg. Hipper azon volt, hogy tagadhatatlan győzelmőtt Beatty flottőjőnak teljes megsemmiső-tősővel fejezze be, mikor megjelent a szintőren Jellicoe őriősi csatahajőhada, melynek őlosztőlya azonnal Beatty segő-tsőgőre sietett. Hipper kőnytelen volt az őldőzōst abbahagyni. Rővidesen Scheer is a csatāorre őrt ős maga előtt talőjta az angol hajők belőjthatatlan vonalőit. A dőntő kőzdelemre valő kifejlős sorőin Jellicoe hajőhada, Scheer megkerőilőse cőljőbő, a jőlandi pa felő vett irőny. Az volt Jellicoe terve, hogy mielőtt a dőntő harcot megkezdő, a nőmet flotta ős a jőlandi tengerpart kőzölő beőkelődik. De Scheer őszrevette az angol manőver cőljőit. Ennek meghiúső-tőisőira rővid idő alatt kőtszer nekiment a hosszú vonalban, nagy gyorsasőggal dőlnek haladő angol hajőhadnak. Ennek kőzepőtt akarta őjtőrni. Ez a tőrekvőse mindkőtt izben meghiúsult. Vissza kellett fordulnia. Az angol őgyutőzben ezt a veszedelmea manővert azonban a nőmet flotta olyan őgyesen vőgezte, hogy csak egy kisebb hajő veszett, mő-g az angol flotta hőrom nagy ős egy kisebb hajőval lett szegőnyebb. A mőisodik őjtőrő sikertelensőge utőin teljesen besőttedett. A homőlyb Scheer őszaknak vett irőny, mő-g Jellicoe tovőbb dőlnek haladt. Ilyenformőn Scheer az angol csatavonal őszaki vőge felő őrt. De anőlkőil, hogy ellenfelőnek helyzetővel tisztőban lett volna, megkő-sőrelte - teljes sőttōtsőgben - a őjtőrtőst, dőlkeleti irőnyban. Ez most teljes eredmőnyel jőrt. Hajőhada legőzolta az angol vonal vőgőon haladő kőnyebb tengeri haderőket ős azoknak sőlyos vesztesőget okozott. Az itt kifejlő dőtt harcokban sőlyedő el az egyetlen nőmet csatahajő, - a legőregebbek kőzölő valő. Mőir a megtőrtőnt őjtőrtős utőin kellett mőg a nőmeteknek eg sőlyosan sōrőlt csatacirkájilőjukat elsőlyesztetni, minthogy elvonszolni nem tudtőik. A hajnali őrőjokban a nőmet flotta a nőmet tengerpart előtt lerakott aknamező elő őrt, kőszen arra, hogy az esetleg megjelenő angolokkal a csatőjt folytass

Ugyanekkor Jellicoe kőnytelen volt megállapítani, hogy a német flotta nincs a keresett dőli irányban, hanem az éj folyamán más irányban eltávozott. Mindenesetre ágyesen kitört a tervezett bekerítés elő. A csata eldöntetlenül végződött. A kálcsán veszteségek ásszehasonlítása (a tenger fenekére került 115.000 tonna angol és 61 tonna német hajó) mindenesetre a német harci főtáonyt bizonyítja. A német flotta a körülírt csatájában győztesen maradt. Mikor aztán a főrak is megjelentek a csatában, a német hajóhad a nagy angol tőlerő manővere kővetkezett kedvezőtlen hadászati helyzetbe került. De ebből nagy elszántsággal, főenyesen kivágták magukat. Az angol világot a csatáján nagy csalódás tártta el. Nem lehetett tagadni, hogy a sokkal gyengébb német flotta, szemben az angol "grand fleet"-tel, az angol világot bőségesen megverte, bémulatos módon megállta a helyét, nehöz veszteségeket okozott, áttárajta és megmenekült, holott minden angol abban a meggyőződésben állt, hogy a német flotta utolsó árja áttácsata elfogadását merészkedik megkísérelni. Ennek a csatának természetesen nagy irodalma van. A németek kőtségtelen jogosultsággal bőségesen a "skageraki" győzelemre. Az angolok a német győzelmet nem ismerik el, mert elvőgre is Jellicoe maradt a csatában, má-g Scheer onnan eltávozott, de maguk is megállapítják, hogy a "Jólland"-nál tártántek az angol haditengerészet tártánelmőnek kevésbé sikeres fejezetét jelentik. A nagy csata a hadászati helyzetet nem változtatta meg. Ásjabb nagy csata pedig a világháború végéig nem esett. Kálánben is 1917 elején a német tengeri hadviselés állapota a tenger színe alján helyeződött. A tengeralattjáróknak kellett volna a háború sorsát eldönteni. A világháború alkonyán, a fegyverszüneti tárgyalások hatása alatt, Scheer még azzal a tervvel foglalkozott, hogy az egész német flottával felkeresi - dőntő csata megvívására - az angol hajóhadat. Október 28.-án tártta ki a flotta kifutását. Ezt azonban a német haditengerészet lázadásá megakadályozta. Ismeretes, hogy a német flotta aztán a Scapa Flow angol hadikikötőben internált, ahol azonban flottaparancsnoka, nehogy a hajóhad esetleg az ellenség hajóhadát szaporítsák, a flotta elsőlyesztését rendelte el. Ez hiánytalanul megtörtént. A bőségesen találtam.